

• SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

MAHMUT ÖZAKKAŞ

• YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

CAHİT BALTACI

BU SAYIDA

ÇIKARKEN	İSLAM MEDENİYETİ
KUR'AN : Müslümanların Mukaddes Kitabı	Prof. M. HAMİDULLAH
İSLAMDA TEFERKÜR	Fahir BÜYÜKKÖRÜKÇÜ
YA İLÂHÎ (Şiir)	H. Nusret ZORLUTUNA
YAHYA B. MUAZ ER - RAZÎ	Dr. A. Suphi FURAT
MEDENİYET TARİHİNDE İSLAM MEDENİYETİNİN YERİ	M. Zekâi KONRAPA
FATİH'DEN (Şiir)	F. S. Mehmed HAN
ŞEMSEDDİN SÂMÎ V. ERTAN
OKULLARIMIZDA DİN VE AHLÂK EĞİTİMİ	Doç. Nurettin TOPÇU
İSLAM'DA HUKUK ARAŞ- TIRMALARI	Dr. Y. Ziya KAVAKÇI
İSLAM'DA VERGİ HUKUKU- NUN TEKEVVÜNÜ	Dr. Salih TUĞ
İSLAM İDEALİZMİ	Faik TÜRKMEN
İSLAMÎ TÜRK EDEBİYA- TINA GİRERKEN	Dr. Necla PEKOLCAY
DOĞUM KONTROLU VE NÜ- FUS PLÂNLAMA	Dr. Asaf ATASEVEN Dr. Gülsen ATASEVEN
SİNEMA SİLÂHTİR	Yücel HEKİMOĞLU
YÜKSEK İSLAM ENSTİTÜ- SÜ ÖĞRENCİSİNE (Şiir) ...	Ah Ulvi KURUCU
İSLAMÎ TÜRK EDEBİYATI HABERLER	Doç. Dr. M. K. BİLGEĞİL İSLAM MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/2
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme Ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

S İ R K E C İ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara : T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı : **ŞÜKRÜ ÖZTÜRK**
Konya : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : **A. EKREM GENÇ**
Kayseri : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Baş. : **İ. HACİVAT**
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başkanı : **O. ÇETİN**

TEKNİK KADRO

Dış Münasebetler : **Mahmut ÖZTÜRK**
Sekreter : **Ressam :**
Erdogan ATAK **Gürbüz AZAK**
Dizgi ve Baskı : **T A N M A T B A A S I — İSTANBUL**
Yıl: 1 — Sayı: 1 — İkinci Baskı
Basıldığı tarih: 16 Ağustos 1968

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 30. TL.

Altı Aylık : 6 sayı, 15. TL.

Öğrencilere % 20 Tenzilat yapılır.

Yabancı Memleketlere İki katı.

Bir sayısı : 250 Kuruş.

İLÂN TARİFESİ

Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.

Tek renk 2.000 TL.

İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.

Tek renk 1.000 TL.

Renkli ilân sahifesi :

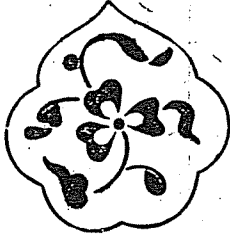
Tamamı : 1.200 TL.

1/2 : 750 TL.

1/4 : 400 TL.

1/8 : 250 TL.

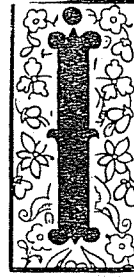
Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınamaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

İSLÂM'DA TEFEKKÜR

TAHİR BÜYÜKKÖRÜKÇÜ

nsan, bütün yaratılışlar içerisinde müstesnâ bir değer ve üstünlüğe sahiptir. Hangi yönünden baksanız, hakikaten muciz bir varlık olduğu görülür. Şekil ve süretiyle mahlûkatın en güzel olmak vasfına sahip olduğu gibi, ruh ve mânâsıyla da derin ve engindir. Yaratılışının gayesi, vazife ve mükellefiyeti, Allah tarafından nâil olduğu nimet ve hikmetler bakımından da mevcudâtın efendisi mevkiinde olup, yer yüzünde Mevlânın Halifesidir.

Sayılamıyacak kadar esrar ve hikmetlere, zaman zaman akıl üstü mertebe ve niteliklere mazhar bulunan insanın, bu yüce şahsiyet ve ulvi karakteri, onun et, kan, sinir ve kemik külgesinden ibaret olan cesed ve maddesiyle değil; Hakkın nûrundan yaratılan ruhu, mânâsı ve aklı ile dir. İnsan, nefesine, şehvetine ve fani emellerine esir oldukça alçalır; hayvanlardan aşağı hal ve duygulara düşer. Bu tipler, kendilerini, ne ve nasıl görürlerse görsünler, hak ölçülerine göre bir hiç, bir süpürüntü olmaktan öte geçemezler. Yine O, aklın, imanın ve aşkın ışığında yürüyerek, amel ve ihlâsını Allahına beğendirebilirse, meleklerden üstün mertebelere yükselir: Peygamber olur, mürsid olur, veli olur, hülâsa Allah'ın kulu, dostu, sevgilisi olmak şerefiyle âlemlere nûr ve feyz kaynağı haline gelir.

Şahsiyet ve vasıflarında İslâma tam uyan, inang ve işlerinde kâinatın efendisine sağlam sarılan seçilmiş insanlar, dünyanın kalbi, beyni, gözü mesabesindedir. Hayatın tadı, varlığın gayesi, insanı Kâmindir. O olmasa, gönüllerde ışıklar söner, vicdanlar kurur, fikirler donar, meleki hasletler yerini Şeytani hareketlere terekeder; yeryüzü zulmet ve karanlıklara gömülür gider. Bu derekeye düşen, şu neticeye sahne olan bir kara parçası, nerede olur sa olsun orada müslümanca, orada insanca hayat yoktur. Hattâ orada; sümbüllerin, güllerin rengi pörsür, bülbüllerin âhengi bozulur. Artık her şey halâvet ve tarâvetini kaybeder.

İnsanlığı kurtaracak olan, yine insandır. Milletlerin, ilim, irfan, ahlâk, şeref, zafer medeniyet ve eser yönünden zirveleştiği yükselme devirlerine insafla göz atalım, en önde mutlak bir lider, bir önder, hakiki mânâda bir büyük insan görüyoruz. Şaşmaz hakikat budur. Sefil ve perişan kalan toplulukların ise, bu hale düşmelerinin tek sebebi, insan yetiştirmemeleri olacaktır. Fetret ve gaflet devirleri, isyan ve ihmal günlerinin sonu korkunç olagelmıştır. Bu günkü halimiz, iddiamızın şahid-i âdilidir.

Beşeriyet için en büyük halâskâr ve en önemli liderler, Peygamberlerdir. İlâhî yahy' ile müeyyed olan bu seçilmiş insanlardan son-

ra, onların ruh ve madde bakımından hakiki varisleri, kahramanlık vasıflarına da sahip âlimler ve âriflerdir. Dörtbaşı mâmur bir insanın vücudu âlemlere rahmettir. Müşkiller onunla hallolunur, zulmetler onunla parçalanır; azgınlık onun himmetiyle yola gelir; zıplar onun secâati karşısında yok olur; memleketler onların himmet ve hamleleriye Cennet hâlini alır. Bu capta büyük bir insanı TEFEKKÜR yetiştirir. Her var olmanın ve her yücelmenin başlangıcı tefakkürdür. Tefekkür, kurtuluşun müjdecisidir. Tefekkür tohumdur, mayalanmadır. Bunun için Nehillerden sonra insanlığa yön verenler: Muhyiddin-i Arabiler, İmam-ı Gazâlîler, Süyûtîler, Gûranîler, Molla Fenarlar ve Mevlânâ Celâleddini Rumîler gibi ünlü mutefakkirlerdir.

Lügât mânâsı, düşünmek olan tefekkür; ibâdetin ilîgidir, özüdür; kalbin hayatı, ruhun gıdası, imanın cilâsıdır. Esasen bu; felsefecinin karihasındaki kuruntusu olmadığı gibi, maddecinin kafasındaki keşmekeş ve bayağı fikirler de değildir. İslâmda tefekkürün, bir hareket noktası, Arşa dayanan bir kaynağı, kudsi bir sistemi, İlâhî bir anlamı, neticesi, gayesi vardır. Bunun içindir ki Allahın Rasûlü; Mahzûn yaşar ve derin bir tefekkürün içinde bulunurdu. Her hal ve hareketini düşünerek ve hak ölçülere bağlayarak yapan O büyük insan; «Bir saatin tefekkürü bir senenin gafilâne ibadatından hayırlıdır» buyururlar. «Bir saat tefekkür, altmış senenin (bir rivayette yetmiş senenin) ibadetinden hayırlıdır» sözü de onun mübarek kelâmıdır.

Esasen düşüncenin değeri, düşünen ve düşünülenin durumuyla yakından alakalıdır. İslâmda tefekkürün gayesi Allaha vuslat olduğuna göre, mevzuu da, O'nun sıfatları, azameti, kudreti, kudretinin tecellileri, Rabbani san'atı, mahlûkatındaki bediiyyet olacaktır. Rasûlü Ekrem, Allahın Zatında tefekkürden meneder ve buyururlar ki: «Allahın zatında tefekkür etmeyiniz eserlerinde tefekkür ediniz. Çünkü O'nun hakkını takdir edemezsiniz.» Cenabı Ebû Bekir (R.A.): Mevlânânın künhünü, mahiyetini ihfâkte aczini bilmek, idrakin ta kendisidir. (Allahın nimetlerini düşünmek Tarikatın şartıdır. Lâkin zat-ı Bariyi düşünmek, sırf günahdır) cümlesi de, Mahmud-u Şibisterinindir.

İslâm Peygamberinin nübüvyetten evvel, Hıra mağarasında yalnızca geçirdiği yıllarda, Rabbısına ibadetleri, fazlaca tefekkür idi. O kudsi tefekkürlerden (ikbal'in tâbiriyle) bir din, bir millet ve bir hükümet doğdu. Çamur hâlinde olan insanlığa de, yer yüzü saâdet güneşine kavuştu. Dün olduğu gibi, bu gün de; milletler, hâlini ve isriktalini yolunu ve çaresini düşünmekle her hâlinde düşünen O Yüce Önder sayesinde doğruldu, yüzüne nûr

geldi. Her yerde hayat fışkırdı ve ruh nefhedildi, taze hayat geldi. Beşerin beli, ancak düşünenler yetiştirmekte kurtulur. Gaflete dalan, sefaletle rıza gösteren hür düşünme hakkından mahrum bulunan üstelik büyük insan da yetiştirmeyen cemaatların yıkımı mukadderdir. Bizim için çıkar yol; selâmetin ve yeniden var oluşun çarelerini ciddiyetle düşünmek, sağlam kararlara varmak ve bu kararları top yekûn kadromuzla kemâli samimiyet ve cesaretle tatbik etmek olmalıdır.

Burada şunu da kaydedelim ki: Rabbî Zülcelâlimizin, Kitab-ı Keriminde, bütün hitapları, akıl sahiplerine ve düşünenlere olmuştur. Kur'anımızı şöyle bir gözden geçirelim:

● Eğer biz bu Kur'anı bir dağ üzerine indirseydik, muhakkak ki onu, Allahın hayyettinden baş eğmiş, parça parça olmuş görürdün. Bu misalleri biz, insanlar düşünsünler diye beyan ediyoruz. (Haşr, A. 21).

● Gökler ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün biri biri ardınca gelişinde temiz akıl sahipleri için ibret verici deliller vardır. Onlar; ayakta, otururken ve yanları üstünde yatarken hep Allahı zikrederler. Ve göklerin, yerin yaratılışı hakkında inceden inceye düşünürler. Ey Rabbimiz, sen bunları boşuna yaratmadın. Sen pâk ve münezzehsin. Bizi ateşin azâbından, kuru derler. (Ali İmran, A: 190).

● Size nefslerinizi, kendilerine ısınmanız için, zevceler yaratmış olması, aranızda bir sevgi ve merhamet duygusu kazanması da Allahın âyetlerindedir. Şüphesiz, iyi düşünenler için bunda ibretler vardır. (Rûm, A: 21).

● Peygamberler apaçık Bûrhanlar ve Kitaplarla gönderildiler. Muhammedim, Biz sana da Kur'anı indirdik. Ta ki insanlara, kendilerine ne indirildiğini açıkça anlatsın. Umluk ki onlar da bu yönde düşünürler. (Nahl, A: 44).

● Kendi nefslerinde tefekkür etmiyorlar mı? (Rûm A: 30).

Şu son âyeti kerime üzerinde kısaca duralım: İnsanın kendi yaratılışındaki mucizevi san'at ne kadar ibret vericidir. Gözün görmesi, kulağın işitmesi, dilin söylemesi aklın intikal ve ihata kudreti, idrakin keskinliği ve hele kalbin yapısı, tefekkür edilirse ne büyük irfan ve inanç ufukları açar. Güneşi yaratacak kudretten daha azı, gözü yaratamaz. Ay'a nûr bahşeden kudretten eksiği, kulağı tanzim edemez. Yüzlerce güneş cesametindeki dev yıldızları var eden büyük kudretten noksan bir kuvvet, kalbi yaratamaz ve daha neler.....

Bu ulvî düşünceler, insanın elinden tutu-

yor ve hududu olmayan İman ve aşk fezâlarına uçuruyor. Nereye bakıp düşünseniz; sonunda mânevi ve hakiki zevklere ve seyranlara gitmemeniz ve mümkün! Bu hikmete mebnî Mevlânâ:

— Ey kardeş. sen fikirden ibaretsin. Üst tarafın kemik ve sinirdir. Yeni, senin insanîyetin fikrinle mütenasiptir: başkası kışırdır, kabuktur, çürüyüp toprak olmağa mahkûmdur.

— Eğer düşüncen gül ise, sen gül bahçesisin. Ve eğer diken ise, sen külhan kütüğü-sün.

— Fikir kalb arazisinin nebatıdır. Şu halde o fikirler kalbin esrarını gösterir.

— Zikir, fikri harekete getirir. Allah zikrini, donmuş fikrin güneşi yap.

Allah'ın yüce adıyla nurlanıp, Mevlânın kudretini, tefekkürle ışıklananlar, ergeç umduklarına kavuşurlar.

Y A İ L Â H İ

**HAK TANINSIN: KİMSE GADDAR, KİMSE MAĞDUR OLMASIN,
MEST OLUP İKBÂL MEYİNDEN, SONRA MAHMUR OLMASIN:
BİR MİSAFİRHANEDİR, DÜNYAYA MAĞRUR OLMASIN!
YÂ İLÂHİ, RAHMETİNDEN KİMSELER DÜR OLMASIN!..**

**AVUCUMUZ BOŞ, GÖNLÜMÜZ BOŞ, BAĞRIMIZ SAD-PÂREDİR;
YOLCUDUR YOLLARDA ŞAŞKIN, ÇIRPINIR, ÂVÂREDİR.
KOYMA GAFFLETLERDE RABBİM, KULLARIN BİÇAREDİR,
YÂ İLÂHİ, RAHMETİNDEN KİMSELER DÜR OLMASIN!..**

**DİL NAZAR-GÂHINDIR ELBET, YÜZ ÇEVİRME, KALBE BAK;
AŞK İLE PÜR-NÜR KIL SEN GÖNLÜMÜZ RABB-ÜL-FELAK!
ZULMET ARTIK KALMASIN, DOĞSUN MÜEBBET BİR ŞAFAK,
YÂ İLÂHİ, RAHMETİNDEN KİMSELER DÜR OLMASIN!..**

Halide Nusret ZORLUTUNA